

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ἰατρικοῦ τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς προσχόν εἰς τὴν χάραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχεῖου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἐναγώσιμα ἕριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

<p>ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ</p> <p>ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμῶν 100. Ἐξέμνητος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.</p> <p>ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γράσιον διατμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ἑλλαν. ἐν γένει τῶν ἑλλαν. κρατῶν σελίνια 10.</p> <p>Ἐξέμνητοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.</p>	<p>ΕΚΑΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ</p> <p>ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879</p> <p>ΓΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΑΠΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ</p> <p>ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ</p>	<p>Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ</p> <p>Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' εἰ συνδρομαὶ ἀρχῶν τὴν 1ην ἰουλιουδιου μηνός.</p> <p>ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ</p> <p>Ὁδὸς Ἐρμούδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.</p>
<p>Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος</p>	<p>Ἐν Ἀθήναις, 22 Νοεμβρίου 1930</p>	<p>Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 51</p>

ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΑΒΥΣΣΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MAURICE CHAMPAGNE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἄλλος κι' ὁ Πάδου σέρνουν τὰ ἔλκυθρα κι' ὁ Κούτι βαδίζει ἀνάμεσα στὸ μηχανικὸ καὶ στὸ γιατρὸ.

Καθὼς προχωροῦν, διάφορες στοῖες ἀνοίγουν μπροστὰ τοὺς, πότε δεξιά, πότε ἀριστερά. Ὁ αἰχμάλωτος, χωρὶς νὰ τὸ ζήτῃσουν, δείχνει κάθε φορά μετ' ὀλίγη τὴν προθυμία τὸ δρόμο ποὺ πρέπει νὰ πάρουν.

Ἡ προθυμία αὐτὴ κάνει ἰδιαίτερη ἐντύπωση στοὺς Ἑβραίους, καὶ κοιτάζουν ὑποπτικῶς τὸν Κούτι. Εἶναι ὅμως ἀποφασισμένοι, καὶ στήν παραμικρὴ του ἀπειθεία, νὰ τὸν τιμωρήσουν σκληρὰ, ἀκόμη καὶ νὰ τὸν θανατώσουν!

Ἰσχυρὸ ἀπὸ πορεία δύο ὄρων, ὁ μηχανικὸς δριζέει στάση. Τὸν Κούτι τὸν ἔδεσαν γερά, ἀφοῦ τοῦδωσαν νὰ φάει καὶ νὰ πιεῖ, κι' ἐτοιμάστηκαν νὰ ξεφυχίσουν ἐκεῖ. Ἐνας ἕνας ἀγρυπνεῖ μετ' ὀλίγη τὴν οἰσρὰ του καὶ τὸν φρουρεῖ, ὅπως εἶχαν κάμει καὶ μέσα στὸ «πλοῖο τῆς ἀβύσσου».

Τὴν ἐπομένη, ἡ πορεία ἐξακολουθεῖ χωρὶς κανένα ἀπόροπτο. Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ διάδρομος τοὺς βγάξει σ' ἕνα μικρὸ χαμηλὸ σπήλαιον.

Πρὶν προχωρήσουν ὅσοι, ὁ Ἰδαίν μπαίνει μέσα μόνος του, κρατώντας τὴ λάμπα τοῦ μηχανισμοῦ. Μερικὰ σκαλιὰ κατεβαίνουν κάτω κι' ὁ μηχανικὸς προχωρεῖ σιγά-σιγά καὶ μετ' ὀλίγη προστασία. Ἀλλὰ στὸ τέταρτο ἢ πέμπτο σκαλί, παρατηρεῖ ἕνα περίεργον φαινόμενο.

Τὸ μαγνήσιο δὲν φωτίζει πιά ὅπως πρὶν, ἀλλὰ ἔχει μὴ φλογίτσα κίτρινη κι'

ἀδύνατη, ποὺ σιγαρίζεει χαρακτηριστικὰ. Ὡστόσο ὁ μηχανικὸς προχωρεῖ ὡς ποὺ τὸν πιάνει μὴ ζάλη δυνατὴ—καὶ τότε μόνον καταλαβαίνει τί τρέχει.

Γυρίζει γοργὰ κι' ἀνεβαίνει τὰ σκαλοπάτια. Ἐδῶδε ἡ λάμπα φέγγει πάλι μετ' ὀλίγη τὴν συνειθισμένη τῆς λάμψη.

- Λοιπὸν; ρωτᾷ ὁ γιατρὸς.
- Λοιπὸν, ἀδύνατο νὰ προχωρήσου-

— Καὶ δὲ μὰς τόλεγε;
— Ἐγὼ δὲν εἶχα νὰ πῶ τίποτα. Ἐγὼ εἶχα πει νὰ πάτε δεξιά. Ἀὐτὸ ἄκουσατε καὶ πήγατε ἀριστερά.

Ὁ Ἰδαίν σαρκώνει τὰ χεῖλη του. Ἀδύνατη τὴν φορά ὁ τρομερὸς ἄνθρωπος τὴν ἔπαθε. Δὲν μποροῦσε νὰ πιστέψει στήν εὐκρίνεια τοῦ προδότη αὐτοῦ, καὶ σκέφθηκε ὅτι ὁ δρόμος ποὺ τοὺς ἔδειχνε θὰ ἦταν φυσικὰ ὁ ἀντίθετος ἀπὸ τὸ σωστὸ. Ἀλλὰ ὁ Κούτι εἶχε πει τὴν ἀλήθεια! Καὶ ὕστερα, μετανοώντας γιὰ ὅ,τι εἶχε πει, προθυμοποιήθηκε νὰ τοὺς ἐδηγήσει



— Μάκουσες; ρωτᾷ ὁ μηχανικὸς. (Σελ. 590, στ. γ')

με. Στὴ σπηλιὰ αὐτὴ υπάρχουν ἀέρια, ποὺ εἶναι ἱκανὰ νὰ μὰς φέρουν τὸ θάνατο.

- Ἀνθρακικὸ δέξυ;
- Ναι.
- Ἄλλη διέξοδος δὲν ἔχει;
- Δὲν τὸ πιστεύω.
- Μπαί Γκόντ! μουρμουρίζει φουρ-χιόμενος ὁ γιατρὸς.

Ἰσχυρὰ γυρίζει στὸν Κούτι:
— Δὲ μοῦ λὲς ἐσύ, βρὲ μαῖμου, τὸ ξερὸς αὐτό;
— Τὸ ξερὸ, ἀπαντᾷ ἀτάραχος ἐκεῖνος.

σ' ἕνα δρόμο ποὺ ἦταν ἀδιέξοδος. Ἔτσι ἐξηγεῖται ἡ προθυμία του.

Ὡστόσο ὁ μηχανικὸς δὲν χάνει καιρὸ. Γυρίζουν πίσω μετ' ὀλίγη βιαστικῶς, καὶ βρίσκονται πάλι σὲ τρεῖς μέρες στήν κορυφὴ τῆς τεράστιας σκάλας, ἀφοῦ χασομέρησαν ἕξη ἡμέρες μέρες. Αὐτὴ τὴν φορά, ὁ Κούτι φέρνει πολλές δυσκολίες γιὰ νὰ ἀνοίξει τὴν ἄλλη τὴν δευτέρη πόρτα. Ἀλλὰ βλέπει τὸ μηχανικὸ ἀγριεμένο, ἐτοιμο νὰ τοῦ τινάξει τὰ μυαλά μετ' ὀλίγη τὸ ρεβόλβερ στὸ χέρι, κι' ἀναγκάζεται νὰ ὑποχωρήσει.

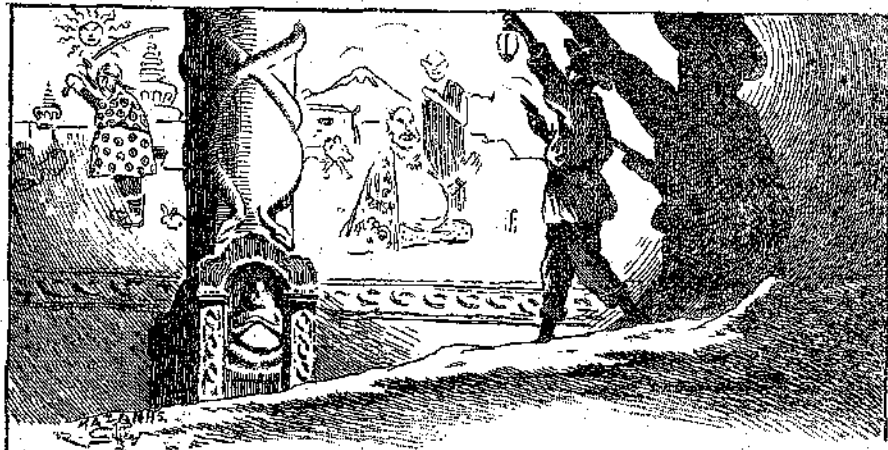
Τώρα βρίσκονται ἐμπρὸς σὲ μὴν ἄλλη σκάλα, πρὸ στενὴ, ποὺ τοὺς βγάξει σὲ μὴν στοὰ γεμάτη περίεργες τοιχογραφίες καὶ ἄλλα ἀντικείμενα, ποὺ οἱ Ἑβραῖοι δὲν καταλαβαίνουν τὸν προορισμὸ τους. Ταμπούρα, κουδοῦνια, πιάτα μεταλλικὰ, χωνιά, ἀγαλματάκια καὶ πολὺτιμα πετράδια. Φαίνεται ὅτι ἐδῶ εἶναι οἱ θησαυροὶ τῶν ἑβραίων τόπων. Ὁ Κούτι εἶναι ἀμύλητος, ἀλλὰ στὸ πρόσωπό του διαβάζεται ἡ λύσσα καὶ τὸ μίσος.

Μετὰ δύο μέρες, βγαίνουν σ' ἕναν ἄλλο διάδρομο, σκοτεινὸ, χωρὶς κανένα στο-

λίδι, που έχει κατεύθυνση νοτιοανατολική.

Βράδυ-βράδυ, οι πέντε όδοιπόροι στέκονται να ξεκουραστούν στην όχθη από ένα ρεύμα, που κυλά κάτω από ένα τούνελ θεοσκότεινο και άπαιστο.

Ο Κούτι, που εξήγησε να τον έλευθερώσουν από τα δεσμά του, κάθεται σε ένα βράχο, άκουμπώντας τη ράχη του



«Ο Ίδαίν, με τη λάμπα στο χέρι, προχωρεί...» (Σελ. 592, στ. α').

στον τοίχο. Ο Πάδδου έτοιμάζει φαγητό κι' οι τρεις άλλοι κάθονται στην όχθη και κοιτάζουν συλλογισμένοι.

Από τη θέση του, ο Ίθαγενής παρακολουθεί τους Εθρωπαίους, κι' είτε για διασκέδαση, είτε για άλλο σκοπό, χτυπά το γρανιτικό τοίχο ρυθμικά, με ένα κομμάτι τοακμικώπετρα που κρατούσε στο χέρι.

Περνούν κάμποσα λεπτά.

Τη στιγμή αυτή, τα μάτια του πέφτουν στο δοχείο με το νερό, που τήχει άφισει εκεί κοντά του ο Πάδδου. Αποβ βεβαιώθηκε πως οι εξερευνητές δεν τον έβλεπαν, σηκώνεται, βουτά το χέρι του γοργά μέσα στο νερό και ξανακάθεται άμέσως στη θέση του. Στο χέρι αυτό φερόυσε ένα χοντρό δαχτυλίδι κι' είχε ξεδιδώσει πριν το πετράδι του. Το νερό θόλωσε λιγάκι στην αρχή, αλλά ύστερα πήρε πάλι το φυσικό του χρώμα.

«Ολ' αυτά έγιναν τόσο γρήγορα, ώστε σίγουρα κανείς δεν πήρε μυρωδιά.

Σε λίγο όμως, οι Εθρωπαίοι γυρίζουν και προχωρούν προς το μέρος του. Έκείνος όπισθοχωρεί σαν ένοχος.

— Πιάστε τον αυτόν τον κακοθύρο! προστάζει ο Ίδαίν.

Ο γιατρός κι' ο λοχαγός έκτελούν άμέσως τη διαταγή, ενώ ο Ίθαγενής φέρνει κάποια αντίσταση, που εύκολα καταπνίγεται.

Ο μηχανικός σκύβει και σηκώνει μια πέτρα κι' αρχίζει να κτυπά με αυτή το βράχο άργα-άργα, στο ίδιο μέρος ακριβώς όπου τον χτυπούσε πριν από λίγο ο Κούτι. Ύστερα κολλά τ' ατί του κι'

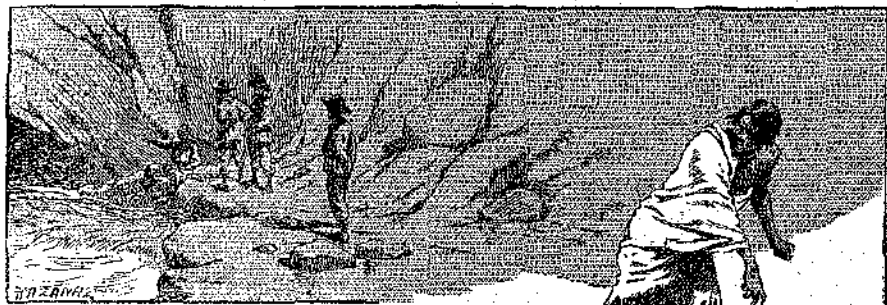
αφοκράζεται. Οι άλλοι τον κοιτάζουν χωρίς να καταλαβαίνουν τίπατα. Τέλος σηκώνεται.

— Ακριβώς όπως το όπιοπτεύηκα, λέει. Μας οδήγησες ίσαμε εδώ, μόνο και μόνο για να μας εξολοθρεύσεις. Σε λίγες ώρες, σε λίγα λεπτά ίσως, οι φίλοι σου είναι εδώ κι' έμεις είμαστε χαμένοι πιά... — Αφέντη, σου δρκίζομαι...

— Αφέντη, σου δρκίζομαι...

— Περιττό. Για την ώρα σε κρατούμε και δε θα σε άφισουμε εύκολα, να το ξέρεις. Θα πουλήσουμε πολύ ακριβά το πετάί μας. Κι' όταν έρθουν οι φίλοι σου, πρώτη δουλειά που θα κάνω (σε προειδοποιώ) θα είναι να σου τινάξω τα μυαλά. Θα χαθούμε κι' έμεις, μα και σ' μαζί μας.

Ο Κούτι σκύβει άμίλητος. Στρεφόμε-



«Βουτά το χέρι του γοργά μέσα στο νερό...» (Σελ. 602, στ. α').

νος στους φίλους του, ο Ίδαίν τους εξηγεί: — Ωρισμένοι φυσικοί νόμοι επιτρέπουν, καθώς θα ξέρετε, τη μετάδοση του ήχου σε τεράστιες αποστάσεις χάρη στη σύσταση των τοιχωμάτων και στο σχήμα των διαδρόμων. Αυτό συμβαίνει, λ. χ. στην δωατερική στοά του Αγίου Πέτρου της Ρώμης και στα θαυμαστά σπήλαια της Σικελίας. Το ίδιο συμβαίνει κι' εδώ, κι' ο οδηγός μας το ήξερε πολύ καλά. Και τα χτυπήματα αυτά με την πέτρα στο βράχο, είναι μυστική συνθη-

— Έτοιμο το φαγητό, Πάδδου; ρωτά. Τον Κούτι θα τον σερβίρεις ιδιαίτερος, με όλες τις τιμές του πολέμου...

— Και περιποίηση εξτρα, προσθέτει γελώντας ο Πάδδου.

— Έσάόσο ο Κούτι κάθεται να φάει δίχως να δίνει σημασία σε' όσα λένε γύρω του.

ματική γλώσσα, για να ειδοποιήσει τους δικούς του ότι είμαστε εδώ. Και τώρα ένα από τα δυό: ή θάρρουν εδώ να μας χτυπήσουν, ή θα μας παραμονέψουν σε καμιά στροφή να μας ξεκάνουν. Δεν τ'ά λέω σίωστά, φίλε Κούτι;

Ο Κούτι ρίχνει μια ματιά γεμάτη μίσος και δεν βγάξει μιλιά.

— Όπως νάναι, κρατήστε τον καλά το φίλο. Αν είναι μετρημένες οι δικές μας ώρες, θα είναι κι' οι δικές του... Έγώ, στο μεταξύ, θα φροντίσω να μάθω πόσον καιρό έχουμε στη διάθεσή μας.

— Πώς;

— Θα ιδήτε ότι θα με πληροφορήσουν οι ίδιοι οι έχθροί μας. Εγώ θα χτυπήσω στο βράχο και σ'ό, Σέλλος, θα κρατάς το χρονόμετρο σου και θα μετρήσεις σε πόση ώρα θάρρει άπάντηση. Έτοιμος;

— Έτοιμος.

Ο Ίδαίν χτυπά μια φορά το βράχο. Ακολουθεί σιγή κι' ο Κούτι κοιτάζει περιέργως τη σκηνή αυτή. Ξαφνικά ύστερα, ο Ίδαίν σηκώνεται:

— Απάντησαν! Πόσο;

— Τριάντα δευτερόλεπτα.

— Εύχαριστώ. Τώρα πρέπει να πάρουμε το μισό, δηλαδή δεκαπέντε δευτερόλεπτα. Ο ήχος πηγαίνει σε δεκαπέντε δευτερόλεπτα και άρχεται σε άλλα δεκαπέντε, Χίλια είκοσι πόδια σε κάθε δευτερόλεπτο, μας κάνουν δεκαπέντε χιλιάδες τριακόδια πόδια. Έννοια σας, έχουμε καιρό. Απέχουν πάνω από μια λέυγα. Ας τοιμπήσουμε κάτι, γιατί μας χρειάζονται δυνάμεις.

Και γυρίζοντας στον Πάδδου:



«Τα δάχτυλά του ξεσχίζουν το στήθος του...» (Σελ. 608, στ. α').

Το δοχείο, όπου βούτηξε το δαχτυλίδι του, είναι προς το μέρος των Εθρωπαίων. Ο Πάδδου τοΰδωσε ένα άλλο μικρότερο, ώστε από αυτή τη μεριά, ο Ίθαγενής είναι ήσυχος.

Οι εξερευνητές τρώνε βιαστικά κι' έχουν τ'άπλα τους στραμμένα για κάθε άνδεχόμενο προς τον Ίθαγενή.

— Οσάόσο, όσο προχωρεί στο φαί, ο Κούτι δείχνει κάποιον έκνευρισμό και κοιτάζει επίμονα τους Εθρωπαίους.

Και ξαφνικά, με μια άπίστευτη κραυγή, τινάξεται άπάνω σε να τον χτύπησε ηλεκτρικός σπινθήρας.

Οι εξερευνητές πετάγονται κι' αυτοί άπάνω άρπάζοντας τ'ά όπλα τους.

Μα κανένας κίνδυνος δεν τους άπειλει. Απεναντίας άντικρίζουν ένα θλιβερό θέαμα. Ο Κούτι δρθιος, με τ'ά μάτια γουρλωμένα, με μια φριχτή σύσπαση στα χαρακτηριστικά του φαίνεται σε να έπαθε μονομιάς παραφροσύνη και μανία. Ουρλιάσματα θηρίου βγαίνουν από το στόμα του. Τ'ά δάχτυλά του ξεσχίζουν το στήθος του, και θάρρει να όρμήσει πάνω στους έχθρούς του και να τους σκοτώσει, αλλά τ'ά δεσμά τον έμποδίζουν.

Οι εξερευνητές δεν ξέρουν τί να βάλουν με το νοΰ τους.

Ο Ίθαγενής σωριάζεται τώρα ξαφνικά καταγής, ουρλιάζει και στριφογυρίζει σε φίδι. Και από τ'ά χείλη του βγαίνουν τώρα αυτές οι λέξεις, που οι άλλοι δεν καταλαβαίνουν το νόημά τους: — Το νερό!... Το νερό!... «Ηπια από το νερό!...»

Ο Πάδδου, νομίζοντας πως διψούσε, τοΰ πηγαίνει το δοχείο με το νερό, από

όπου έχει πιεί. Μά ο Κούτι άγριώνει και το πετά, ξεφωνίζοντας:

— Κακοθύρο!... Φονιά!...

Ο Πάδδου τώρα γίνεται μονομιάς κίτρινος σαν το κερι και μεριάζει από κεί.

Πάνει το μέτωπό του, που είναι καταΰρωμένο, κι' ύστερα κοιτάζει με μια άπεριγραπτη έκφραση τον Ίθαγενή, που είναι ξαπλωμένος χάρω. Τοΰρχεται να ριχτεί άπάνω του και να τον πνίξει:

— Αιστή! φωνάζει! Δολοφόνε!... Θέλησες να μας φαρμακώσεις, ε;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Η σκεδιά

Ο Πάδδου είναι κυριευμένος από άπεριγραπτη όργη κι' ο σύντροφοΰ του με κόπο τον συγκρατούν

— Το δολοφόνε! φωνάζει. Αν αυτή τη στιγμή στεκόμαστε στα ποδάκια μας, το χροστάμε σε θαύμα άληθινό. Κεί που έκαμα τη δουλειά μου, σκόναφα στον τενεκέ και τον έχυσα. Ύστερα ε,τι έμεινε τ'όβαλα σε' αυτό το δοχείο, τοΰδωσα να το πιει, και ξαναγέμισα τον τενεκέ για λογαριασμό μας. Αυτό μας γλύτωσε. Ο Ίθιος ειδε άλλο δοχείο, ήσούχασε κι' ήπια... Φαρμακώθηκε μόνος του, ο κακοθύρο!...

Μά ή ώρα δεν επιτρέπει μνησικακίες: ο Κούτι παρουσιάζει αξιολύπητο θέαμα και φωνάζει:

— Σώστε με! Σώστε με!...

Ο γιατρός τρέχει και τον εξετάζει, ύστερα κοιτάζει τον μηχανικό και με το βλέμμα του δίνει να καταλάβει ότι ο άνθρωπος είναι χαμένος άνεπανόρθωτα. Τότε μια ιδέα, μια φαινή ιδέα σωτηρίας,



«— Σκόνταμα στον τενεκέ και τον έχυσα...» (Σελ. 603, στ. β').

περνά από το μυαλό του μηχανικού. — Πάδδου, λέει, φέρε το κουτί με τ'ά φάρμακα.

Σκύβει ύστερα στον Ίθαγενή και τοΰ λέει:

— Όσοτε άλήθεια, Κούτι, θέλησες να μας σκοτώσεις κι' έρριξες δηλητήριο στο νερό;

Ο άθλιος εκείνος δεν έχει πιά τη δύναμη ν' άρνηθεί το έγκλημά του.

— Ναι, ναι, μουρμουρίζει... αλλά

ήπια εγώ ο Ίθιος... Άχ, τί μαρτύριο... Θα μ' άφίσετε να πεθάνω έτσι;

— Όχι, τοΰ άποκρίνεται ο Ίδαίν, θα κάνουμε ε,τι μπορέσουμε για να σε γλυτώσουμε. Αλλά σ'ό... σ'ό τί θα μας δώσεις γι' άντάλλαγμα; Σκέψου καλά: θα σε σώσουμε, αν μας σώσεις. Δέχεσαι;

— Όρκιστήτε μου ότι θα με σώσετε.

— Η επιστήμη μας δύνεται πολλά, μα δεν είναι και παντοδύναμη. Θα κάνουμε ε,τι μπορέσουμε...»

— Α, δε μου δρκίζετε! φωνάζει ο Ίθαγενής, κι' εγώ υποφέρω, υποφέρω...

Ο γιατρός σκύβει σε' αυτόν.

— Δείξε μας πως να σωθούμε και θέ σου πάψω εγώ τους πόνους, τοΰ λέει. Σου τ' όρκίζομαι... Πές μας, υπάρχει από' εδώ καμιά διέξοδος; Πές μας, και θα εκπληρώσω άμέσως την υπόσχεσή μου.

— Ναι, ψιθυρίζει εκείνος, είναι μια στοά.

— Ποΰ είναι;

— Το ποτάμι... Η σκεδιά...

— Υπάρχει σκεδιά; Ποΰ; Πές γρήγορα!

— Εκεί, στη στροφή... ή άλυσοίδα...

Ο Ίδαίν κάνει ένα νόημα κι' ο Πάδδου, που είχε φέρε στο γιατρό το κουτί με τ'ά φάρμακα, τρέχει μαζί με το Σέλλος στο μέρος που έδειχνε ο Ίθαγενής. Άληθινά εκεί υπήρχε μια άλυσοίδα.

Την τράβηξαν και φάνηκε μια μεγάλη και γερή σκεδιά, που δεν την είχαν ιδεί ως τώρα, γιατί ήταν κρυμμένη στο μισόφωτο τουΰ τουνελ.

— Φορτωθείτε άμέσως τ'ά έλκυθρα! φωνάζει ο Ίδαίν. Σε λίγο, οι έχθροί μας

θα είναι εδώ! Μά ο Ίθαγενής άρπάζει το γιατρό και τοΰ φωνάζει σπαραχτικά:

— Μοΰ υποσχέθηκες... σ'όσε με...

— Ναι, ναι, άπαντά ο γιατρός, ψάχοντας στο κουτί του. Έννοια σου, Κούτι, ήσούχασε, σε λίγο δε θα υποφέρεις πιά.

Πήρε μια σύριγγα, τη γέμισε με' ένα όγρο, που το πήρε από' ένα μπουκαλάκι

και τούκαμε τρεις ενέσεις. Ύστερα τον ξάπλωσε σγά-σγά χάμω.

— Σε λίγο οι πόνοι του θα λιγοστεύουν, είπε ο γιατρός πλησιάζοντας τους άλλους. Μά τρόπος σωτηρίας δεν υπάρχει γι' αυτόν. Το δηλητήριο, που προορίζεται για μας, είναι από κείνα που οι Έβδοι κρατούν το μυστικό τους από γενιά σε γενιά και που δεν καταπολεμούνται με κανένα αντίδοτο. Σε λίγα λεπτά, ο δυστυχισμένος αυτός θα υποκύψει. Αλλά κρατήσαμε την υπόσχεσή μας: θα πεθάνει τουλάχιστο δίχως να υποφέρει.

— Πάλι καλά... μουρμουρίζει ο Πάδ-δου. Όσο συλλογίζομαι ότι...

— Σιωπή, είπε αδοτηρά ο μηχανικός. Ας σεβασθούμε το θάνατό του. Πλήρωσε έτσι κι' εξαγόρασε όλες του τις κακίες.

Ο γιατρός όμως έχει άλλο το νοσήριο.

— Ακούστε! λέει. (Το τέλος στο ερχόμενο)

ΑΣΗΜΟΙ

Πέρα, τοίχο τοίχο, στο στενό πεζοδρόμιο, μια σκιά.

Είναι μια ώρα που όλα είναι κλειστά, κι' ο κεντρικός δρόμος ήσυχάζει. Όλα γύρω είναι άφωνα, σά να παρειαρισκονται σε μια μυσταγωγία, ή σά ν' άκουθε κάποια νυχτωδία. Και ρυθμός της νυχτωδίας είναι τα βήματα του διαδάτη.

Η σκιά γλυστράει και χάνεται. Την κατάπιε το σκοτάδι ενός στεναού.

* * * * * Αξάφνα ένας θόρυβος. Σά να βρέχη, σά ν' αναβράζει κάτι. Είν' έν' αυτοκίνητο. Έρχεται κατά δω.

Οι προβολείς του, βλοσυροί, τινάζουν το φώς ως το στενό. Ο διαδάτης γυρίζει και του ρίχνει μία ματιά στο άδιαφορα. Και πάλι κοιτάζει μπροστά του. Τραβάει το δρόμο που παίρνει από πάντα του. Και το φώς τραβιέται, και τον άγκαλιάζει ξανά ή αφάνεια.

Ταυτοκίνητο στρίβει, κυλάει στον κατήφορο.

* * * * * Πόσοι σάν αυτόν το διαδάτη! Άγνωστοι, — μια σκιά που τριβεται στους τοίχους των κεντρικών δρόμων, όταν όλα είναι κλειστά, όλα άφωνα, σά να παρειαρισκονται σε μια μυσταγωγία, κι' οι γλόμποι άράδα, άραιά, φωτίζουν τα σταυροδρόμια. Κι' όλους τους καταπίνει το σκοτάδι ενός στεναού, και τα φώτα ενός αυτοκινήτου έρχονται να το σκάψουν και να τους ξεθάψουν. Μά εκείνοι γυρίζουν και το κοιτάνε άδιάφορα, δίχως να σταματήσουν. Και πάνε, με το ίδιο βήμα, ώσπου το φώς τραβιέται: ταυτοκίνητο στρίβει.

Κ. Π. ΛΕΥΚ.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΠΟΥΠΕ

Η ιστορία μου, που θα σας τη διηγηθώ, είναι μαζί κι' ή ιστορία της μικρής μου φίλης Ισαβέλλας, που πέθανε δω και λίγον καιρό. Ήταν μια χλωμή ξανθούλα, που πέρασε όλη τη μικρή της ζωή πάνω σε μια βελουδένια πολυθρόνα με ρόδες. Ω, Θεέ μου, πόσο δυστυχισμένο ήταν το κορίτσι αυτό, μά και πόσο υπομονητικό! Άν ήμουν έγώ στη θέση της, δε θα μπορούσα να ζήσω ούτε μια βδομάδα τη ζωή που ζήσσε εκείνη. Μά θέλω να σας διηγηθώ την ιστορία μας άπ' την άρχή.

Πριν γνωριστώ με την Ισαβέλλα και πάω μαζί της, ζούσα στο Παρίσι, μέσα σε μια μεγάλη βιτρίνα, μαζί με τις άλλες συντρόφισσές μου. Μά δεν κατοικούσαμε μόνο έμεις μέσ' στη βιτρίνα. Έμεναν μαζί μας και κάμποσοι παληάτσοι και φασουλήςδες, με χρωματισμένα πρόσωπα. Ήταν πολύ κωμικοί και κκοοαναθρεμμένοι. Μάς έκαναν τόσο γελοίες γκριμάτσες, που χωρίς να το θέλουμε γελούσαμε και μετς μαζί τους. Έκείνο που μάς έκανε πάντα ν' άποροθιμε, ήταν που την έβρισκαν κάθε στιγμή τόσο διάθεση. Δεν είχαν κι' αυτοί τις στενοχώριες τους; Δεν άνησυχούσαν για την τύχη τους; Σε μένα, που ήμουνα πάντα μελαγχολική, αυτό φαινόταν άκατανόητο.

Η βιτρίνα μας ήταν σ' ένα μεγάλο μαγαζί μιας κεντρικής πλατείας. Έγώ που ήμουνα κοντά στο τζάμι, έδελεπα όλη την κίνηση και διασκεδάζα την πλήξη μου. Έθαύμαζα το γαντοφορεμένο άστουφύλακα, που μ' ένα κίνημα του μικρού ραδιού που κρατούσε στο χέρι, κατέρθωνε να σταματούν όλα τ' αυτοκίνητα, όσα περνούσαν κείνη τη στιγμή άπ' την πλατεία.

Το βράδυ ή βιτρίνα μας πλημμύριζε από φώς. Ήταν τόσο πολύ το φώς, που και τώρα άπορω πώς δεν τυφλωθήκαμε όλες εκεί μέσα.

Κάθε βράδυ λοιπόν μαζεύοταν ένα σωρό κόσμος μπροστά στη βιτρίνα και μάς θαύμαζε. Ήταν κύριοι καλοντυμένοι και φρεσκοξυρισμένοι κι' άλλοι που φαινονταν πολύ φτωχοί. Τι να σας πώ! Μ' άρέσει βέβαια και μένα ο καλός κόσμος, αλλά τον φτωχόκοσμο τον συμπαθώ περισσότερο. Μά οι πολυπληθέστεροι θαυμασιές μας ήταν βέβαια μικρά κορίτσια. Άκουγα πολλές φορές τους καυγάδες τους, με τη μαμμά τους ή τη γκουβερνάντα τους, που τα συνόδευαν και βιάζονταν να πάνε στις δουλειές τους ή να επιστρέψουν στο σπίτι. Μένα με συγκινούσαν πολύ τα φτωχοκρίτσια, που μάς κοιτούσαν ώρεςλόκληρες, με άληθινή λατρεία. Κολλούσαν το χλωμό προσωπάκι τους πάνω στο τζάμι και το άχνιζαν με την άνα-

σα τους. Μάς έλεγαν λόγια άκατανόητα, μά έγώ καταλάβαινα άπό το βλέμμα τους το μεγάλο τους πόθο να μάς άποκτήσουν.

Δεν είμαι μια πουπέ φαντασμένη. Κι' άν σας πώ τώρα ότι ήμουνα ή παιδ θμορφη άπ' όλες τις άλλες συντρόφισσές μου, πρέπει να με πιστέψετε. Αδτή εί-ναι ή άλήθεια. Όλοι, όσοι σταματούσαν μπροστά στη βιτρίνα, έλεγαν αυτό.

Είμαι ξανθή — σ' αυτό μόνο έμοιαζα με την πεθαμένη μου φίλη Ισαβέλλα. Έχω ένα στραγγυλό, ροδοκόκκινο προσωπάκι κι' ήμουν πάντα καλοντυμένη. Είμαι με λίγα λόγια και πολύ χαριτωμένη. Παρισινούλα! («Παρισινούλα» με φώναζε ή Ισαβέλλα.)

Μια κλοκαϊράτικη βραδυά, είδα να σταματά μπρός στη βιτρίνα μας μια καλοντυμένη κυρία. Είχε βγει άπ' ένα αυτοκίνητο, που σταμάτησε κοντά στο πεζοδρόμιο. Τη συνόδευε μια μπόννα, που κρατούσε στην άγκαλιά της ένα πολύ χλωμό κοριτσάκι. Μάς κοιτάζαν όλες προσεκτικά κι' έπειτα το κοριτσάκι άπλωσε τα χέρια του προς έμένα. Είχε κάνει την έκλογή του. Εκείνη τη στιγμή ένοιωσα την καρδιά μου να χτυπά δυνατά. Κατάλαβα ότι θα μ' έπερνάν μαζί τους. Άποχαιρέτησα με συγκίνηση τις συντρόφισσές μου και τις εύχήθηκα καλή τύχη.

Ήρθε ένας υπάλληλος, με πήρε από τη βιτρίνα και μ' έδωσε στην Ισαβέλλα — έτσι άκουσα να φωνάζουν το χλωμό κοριτσάκι.

Άπ' την πρώτη στιγμή φαινόταν ένθουσιασμένη μαζί του. Μ' έσφιξε στην άγκαλιά της και με φίλησε. Αυτό μ' έκανε να την αγαπήσω κι' έγώ άμέσως και να πιστέψω ότι θα γίνουμε δυο καλές φίλες. Ευχαρίστησα το Θεό που μ' έρριξε σε τόσο καλά χέρια.

Ξαναμπήκαμε σ' αυτοκίνητο, που τις περιμένα, κι' είπαμε στο σωφέρ να τις φέρει στο ξενοδοχείο. Άπ' αυτό κατάλαβα ότι δεν ήταν ντόπιες. Άν ήταν Παρισινές, δε θάμεναν βέβαια στο ξενοδοχείο. Βλέπετε ότι μπορώ να σκέπτομαι κι' έγώ. Η σκέψη αυτή, σας βεβαιώ, πώς δε μ' έκανε καθόλου να φοβηθώ. Άς με πήγαιναν όπου ήθελαν. Φαινονταν καλοί άνθρωποι. Είχαν κερδίσει την έμπιστοσύνη μου. Όταν φτάσαμε στο ξενοδοχείο, τα έμαθα όλα. Έμαθα ότι ή Ισαβέλλα ήταν ένα πολύ δυστυχισμένο κορίτσι. Ήταν παραλυτική και την είχαν φέρει άπό τη μακρυνή τους πατρίδα για να τη δοθι οι γιατροί.

Πόσο τη λυπήθηκα τη μικρή μου φίλη! Την έβαλαν προσεκτικά σε μια μαλακή πολυθρόνα με ρόδες κι' έδειχναν τόσες φροντίδες γι' αυτήν! Σε λίγο ήρθε κι' ο μπαμπάς της. Φαινόταν πολύ στενοχωρημένος. Του είχαν πει οι γιατροί ότι δεν υπήρχε καμία έλπίδα να γίνει

καλά ή κορούλα του. Τάκουσα να το λέει κρυφά στη γυναίκα του, κι' όρκίστηκα να μη πώ ποτέ το φριχτό αυτό μυστικό στην Ισαβέλλα. Οχ την άφίναμε να έλπιζε.

* *

Η κάμαρα της Ισαβέλλας ήταν ένας μικρός παιδικός παράδεισος. Ένα σωρό παιχνίδια μέσα σ' αυτήν για να παίξει, δλοένα και να ξεχνά την κακή της μοίρα. Ήταν άκόμη μια μικρή βιβλιοθήκη με μεγάλα εικονογραφημένα βιβλία, και μια μεγάλη γυάλα με χρυσόφρα. Η κάμαρα ήταν μεγάλη και στολισμένη μ' ώραία έπιπλα. Η πόρτα του βήθους έβγαζε σε μια βεράντα πνεγμέρα στα λουλούδια. Έκει περνούσαμε με την Ισαβέλλα τις καλύτερές μας στιγμές. Ξιπλωμένη στην πολυθρόνα της, μου διάβαζε με τη γλυκειά της φωνή διάφορες ιστορίες για ώρατες, μακρινές χώρες.

Τα μάτια της έλαμπαν τότε με μια παράξενη λάμψη, που έδειχνε άλλοτε ένθουσιασμό κι' άλλοτε οδύνη. Ποτέ δε θα ξεχάσω τη λάμψη αυτή των ματιών της δυστυχισμένης μου φίλης.

Όλοι μέσα στο σπίτι αγαπούσαν με πραγματική λατρεία το χλωμό κοριτσάκι, που ήταν καταδικασμένο να περάσει όλη του τη ζωή πάνω στη φριχτή πολυθρόνα. Όσο για μένα ήμουνα ή παιδ καλή της κι' άχώριστη φίλη. Μ' έλεγε χρυσή της κορούλα και Παρισινούλα. Με κάθιζαν σε μια καρέκλα, άπέναντί της, και την κοιτούσα όλη την ώρα στα μάτια. Άλλοτε μ' έπερνε στην άγκαλιά της και μου έλεγε χίλια-δυο μυστικά. Μούλεγε πώς θα περνούσαμε τις ήμέρες μας όταν θα γινόταν καλά. Οχ γυρίζαμε όλες τις ώρες έξω και μόνο το βράδυ θα γυρίζαμε στο σπίτι. Θα πηγάζαμε στον κινηματογράφο και θα παίζαμε με άλλα παιδιά στην άκρογαλιά. Καταλαβαίνετε τώρα πόσο μ' έκαναν να πονώ όλ' αυτά και να λυπάμαι τη μικρή μου φίλη.

Μια μέρα που με είχε στα γόνατά της, ξεσπασε άξαφνα σε κλάματα. Μούλεγε μέσ' σ' άναφυλλητά της πώς δεν την αγαπώ καθόλου, πώς δεν την καταλαβαίνω κι' ότι δεν είμαι άξια ούτε μια λέξη να της πώ. Μά, Θεέ μου! τι παιάω έγώ που μ' έχουν κάνει έτσι, δίχως να μπορώ να μιλώ; Μήπως κι' έγώ δεν στενοχωριέμαι άφάνταστα γι' αυτό;

Άν μπορούσα να μιλήσω, πόσα θα είχα να πώ στη μικρή μου φίλη! Οχ της τραγουδούσα όλη την ήμέρα για να τη διασκεδάσω.

Μά τώρα δε μπορώ να κάνω τίποτα άλλο, παρά να την άκούω και να την κοιτάζω μέσα στα μάτια.

Άν δεν ήταν άρρωστη ή Ισαβέλλα,

θα ήμουνα πολύ ευχαριστημένη κοντά της. Γιατί όλοι μ' αγαπούσαν και μου φέρνονταν μ' ευγένεια στο σπίτι. Ως κι' ο Έκτωρ άκόμη — το χαδιάρικο σκυλλάκι της Ισαβέλλας — που δεν άφρινε σε ήσυχία κανένα, σε μένα έδειχνε μεγάλη ευγένεια. Δε μ' ένόχλησε ποτέ. Ά, Θεέ μου, τι τραβούσε μαζί του ή Λουλού, — μια ώραία γάτα της Άγκύρας με κατάλευκη, παχειά γούνα. Της έκανε ένα σωρό μαρτύρια. Θαύμαζα την υπομονή της. Μά μια μέρα θύμωσε κι' αυτή και θα του έβγαζε τα μάτια με τα νύχια της, άν δεν τους χωρίζανε.

Η μικρή μου φίλη — πώς μπορώ ποτέ να την ξεχάσω; — με περιποιόταν πολύ. Άν μπορούσα, θα τη γέμιζα κάθε μέρα φιλιά, για να της δείξω την ευγνωμοσύνη μου. Πώς με βασάνιζε ή σκέψη, άν καταλάβαινε άπό τα μάτια μου όλη μου την άγάπη!

Τρεις φορές την ήμέρα μου έλλαζε τουαλέττα. Είχα δά ένα σωρό: πρωιές, του τσαγιού, του περιπάτου — κι' ός μην έβγαίνα σχεδόν καθόλου περιπάτο.

* *

Όσο καιρό πέρασα κοντά στην Ισαβέλλα, δε θυμάμαι να βγήκαμε περισσότερες άπό πέντε-έξη φορές έξω. Πηγάζαμε πάντα σ' ένα μεγάλο κήπο και βλέπαμε τα παιδιά να παίζουν. Έκει ή Ισαβέλλα έβρισκε ένα σωρό φίλες. Μά καμμία δεν καθόταν να της κάνει συντροφιά. Τη χαίρετοσαν κι' έτρεχαν άμέσως στα παιχνίδια τους. Γι' αυτό, όταν γυρίζαμε στο σπίτι, ή μικρή μου φίλη ήταν πάντα μελαγχολική. Έέχασα να σας πώ ότι ο περίπατός μας αυτός γινόταν μ' ένα όμορφο, μικρό άμαξάκι, γεμάτο προσκέφαλα και δοντέλλες, που το οδηγούσε ή μπόννα, μια καλή γυναίκα που λάτρευε τη μικρή της κυρία.

Μια μέρα ξύπνησε ή Ισαβέλλα με μεγάλο πυρετό. Με είχε — όπως όλες τις νύχτες — στο κρεβάτι της, κι' όταν το πρωί έκείνο με πήρε στα χέρια της, αίστάνθηκα άμέσως τις χούφτες της να καινε. Πόσο με άνησυχούσε αυτό! Κάλεσαν στη στιγμή, το γιατρό. Ήταν ένα κοντόχοντρο, γελαστός άνθρωπος, φίλος του μπαμπά της. Την εξέτασε με προσοχή και φάνηκε στενοχωρημένος. Έβγαψε πολλές συνταγές. Όταν έφυγε, τον συνόδευσαν μέχρι τη σκάλα ο μπαμπάς κι' ή μαμμά της μικρής μου φίλης.

Η κάμαρα είχε πιά άδειάσει άπ' το πλήθος των παιχνιδιών κι' ήταν γεμάτη από φάρμακα.

Και μένα με είχαν ξεχάσει σε μια γωνιά, πάνω στη βελουδένια πολυθρόνα. Μά δεν είχα κανένα παράπονο γι' αυτό. Παρακαλούσα μόνο το Θεό να κά-

νη καλά την αγαπημένη μου Ισαβέλλα. Είχα κακές προαισθήσεις. Φοβούμουνα ότι κάτι το φριχτό θα γινόταν μέσα σ' αυτή την κάμαρα, όπου φτερούριζε ο θάνατος με τα μαύρα του φτερά. Και δεν άργησε να γίνει. Μέσα στο ήμισφο, που άφριαν να μπαίνει οι κλεισμένες κουρτίνες, σφαλίσανε τα γαλανά λυπημένα μάτια της καλής μου φίλης.

Την είδα για τελευταία φορά, άναμμεσα σε δυο μεγάλες, λευκές λαμπάδες, με σταυρωμένα τα κρούα χεράκια, στολισμένη με λουλούδια. Θεέ μου, τι χλωμή που ήταν!

Τώρα έγώ μένω μοναχή μέσα στην άδειαν κάμαρα, πάνω στην πολυθρόνα της Ισαβέλλας.

Μ' έχει κεί ή θμορφη, μαμμά της για να θυμάται την πεθαμένη της κορούλα. Όταν με βλέπει, πλέκει τα χέρια της σάν άπελπισμένη και πλημμυρίζουν τα μάτια της από δάκρυα. Μά κι' έγώ — άν μπορούσα — θάκλαιγα, θάκλαιγα άπαρηγόρητά τη φτωχούλα μου φίλη.

Μά δεν μπορώ ούτε να κλάψω... ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

ΠΑΛΑΤΙ ΚΑΙ ΚΑΛΥΒΙ

Το παλάτι που χτίσαμε μοναχοί μας μίαν ώρα, οι τρελλοί το γκορεμάσαμε με την πρώτη τη μπόρα.

Όταν είναι ψηλότερο, τότες πιότερο κέφτει και συντόμι σπαράζεται άπ' το Χρόνο τον κλέφτη.

Ύστερα ά καταριόμαστε τη σκληρή μας την Τύχη, που σεισμούς όταν στέλνει μας, μάς γκορεμάζονται οι τοίχοι...

Κάλιο είναι να χτίζουμε μικρούλα καλύβι, μά που μέσα την άβολη την Έλπίδα να κερθθ...

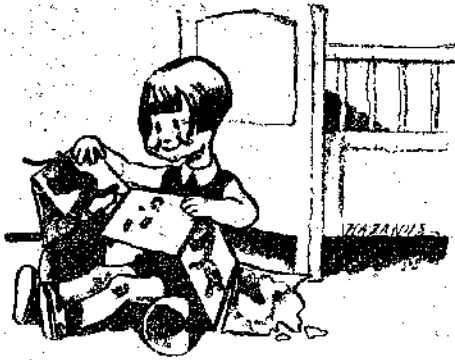
Το καλύβι που ύψώνεται στα γερά τα θεμέλια, μοναχά το τρανάζουνε τα τραγούδια, τα γέλια...

Ο σεισμός δεν πειράζει το, ή βροχή δεν το θλίβει, το μικρό μά χαρούμενα φωτισμένο καλύβι!

ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ



ΕΓΩ ΔΕΝ ΤΟ ΠΙΣΤΕΥΩ!



Ο Τοτός: Ο μπαμπάς έφερε ένα καινούριο βιβλίο με εικόνες, σε χαρτί, λέει, που δε σκίζεται. Έγώ δεν το πιστεύω! Γιατί, να ιδούμε...



Ο κύριος Κορυφιόκεφαλος: Αγόρασα ένα λαμπιόνι των 50 κηρών. Αλλά αξίζει τουτό το φως ίσα με το φως από 50 κεριά; Έγώ δεν το πιστεύω!



Ο μπαμπάς προς το γραμματεσμονή: Τι έκαμε, λέει; Πρόπει να πληρώσω πρόστιμο γιατί το γράμμα ζυγίζει πέντε γραμμάρια παραπάνω; Έγώ δεν το πιστεύω!

ΔΟΥΚΙΑΝΟΣ ΧΑΡΜΟΖΥΝΟΣ

ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

— Συνέχεια από το προηγ. και τέλος —

Είναι καμωμένα στον έργαλειό και υφασμένα σύμφωνα μ' έναν ιδιαίτερο τρόπο που ανακάλυψε ή κυρία Σικελιανού, αφού επί χρόνια πολλά έφαχνε να βρή το μυστικό της υφαντουργικής τέχνης των αρχαίων, που τα υφάσματά τους — όπως άλλωστε βλέπουμε και στ' αρχαία αγάλματα — πέφτουν τόσο ωραία και σχηματίζουν τόσο θαυμάσιες πτυχές. Τούτα όμως που είναι εδώ εκτεθειμένα, έχουν ακόμη το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό ότι είναι ολομέταξα, για να κάνουν ωραιότερη έντύπωση στο θέατρο, και είναι όλα πλουσιώτατα κεντημένα στον έργαλειό σύμφωνα με αρχαία σχέδια και οι θαυμάσιους συνδυασμούς σχημάτων και χρωμάτων. Έτσι π. χ. στα φορέματα των Ωκεανιδών είναι κεντημένα ψάρια, γλάροι, κοράλλια, κταπόδια, θαλάσσιες άνεμώνες στο φόνεμα του Ηφαίστου είναι κεντημένες φλόγες που φαίνονται σαν αληθινές: το φόνεμα του Απόλλωνος είναι χρυσοκόκκινο με δλόχρυσον κεντήματα. Δέν μάζ κάνει αλήθεια καρδιά να ξεκολλήσωμε τα μάτια μάζ απ' τ' άριστοργήματα αυτά της υφαντικής.

Και μιά έκπληξη: Μιά διαπλασοπούλα είναι κι' αυτή εκθέτης! Είναι ή δ. Φαίνη Γρώμανν, ή αγκαπητή μάζ Δορς Λάβ, που σπούδασε χρυσοχοία και εκθέτει τώρα τα προϊόντα της τέχνης της. Τήν αναγνωρίζομε και τήν χαιρετούμε μ' ένθουσιασμό. Οι αδελφές μου γουρλώνουν τα μάτια μπρός στη βιτρίνα της.

— Μόνη σας τάχετε κάνει αυτά; ρωτούν μ' έκπληξη. — Όχι, τήν βοήθησα κι' εγώ! λέει ή δ' Ανανίας άγανακτισμένος. Τι κουτή έρώτηση είναι αυτή!

Η αλήθεια όμως είναι πως δέν έχουν πολύ άδικο οι αδελφές μου. Τους φαίνεται περίεργο πως αυτές οι θαυμάσιες καρφίτσες, τά περιδέρανα, τά δαχτυλίδια, οι πίπες, είναι αποκλειστικά έργα των χειρών ενός κοριτσιού!

Αλλά ή ώρα περνάει: — Μήν ξεχαλάτε το Σήμα! λέγομε φεύγοντες στη Δορςλάβ και διευθυόμαστε σ' άλλα τμήματα.

Νά τώρα κι' άλλα υφάσματα με αρχαϊκά σχέδια. Είναι του «Διπλού Πελέκως» ενός κρητικού εργαστηρίου. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των υφασμάτων αυτών, που γίνονται επίσης όλα στον έργαλειό, είναι ότι τα κεντήματά τους είναι παρμένα αποκλειστικά απ' τις μινωϊκές τοιχογραφίες των ανακτόρων της Κνωσσοσ. Μερικά σχέδια είναι τόσο πετυχημένα, τόσο «μοντέρνα» όπως τά χαρακτήρισε ή δ' Ανανίας, ώστε δυσκολεύεται κανείς να πιστέψη πως έγιναν δυο και τρεις χιλιάδες χρόνια πρό Χριστού!

Ο Ανανίας μου επέστρεψε τήν προσοχή μου σ' ένα μαξιλάρι θαλασσοπράσινο με ψάρια και θαλασσινά φυτά.

Δέν φαίνονται αυτά τά ψάρια σά να κολυμπούν; μου είπε.

Και τώρα πέρνομε γραμμή τά τμήματα των έπαρχιών. Της Μυτιλήνης με τά τόσα ωραία κεντήματα, της Ζακύνθου, όπου εκτός απ' τά υφάσματα και τά κιλίμια, υπάρχει και ωραιότατο μαγτολάτο και γίνεται άνάσπαστο από τις αδελφές μου, τον αδελφό μου και τήν υποψαινομένη. Μόνο ή κυρά-Μάρθα δήλωσε άποχή γιατί δέν κάνει, λέει, για τά δόντια της.

Νά και το Καλαματιανό εργαστήριο υφαντικής της κυρίας Καπόμπαση, όπου μάζ με τά ωραία μεταξωτά, είναι εκτεθειμένος κι' ένας αληθινός έργαλειός. Στον έργαλειό είναι καθισμένο ένα κορίτσι κι' υφαίνει, για να δείξη στους έπισκέπτες πως γίνεται το πανί. Η κυρά-Μάρθα θυμήθηκε τά παλιά της και συγκινήθηκε.

Ας πάμε τώρα στην άλλη πλευρά για να επισκεφθούμε το τμήμα του «έργαστηρίου των άπόρων γυναικών», με τά θαυμάσια κιλιωτά χαλιά του, με τά ωραία λιγά στορ του, με τά κεντήματα και τά φορέματά του. Ας περάσουμε τρέχοντας από τά τμήματα του «Έθνικού συμβουλίου», της «Αμερικανικής Περιθάλψεως», του «Σκυριανού σπιτιού» που εκθέτουν δλο ελληνικά κεντήματα, κι' ας άνεθεούμε στο επάνω πάτωμα όπου μάζ περιμένουν νέες εκπλήξεις.

Πρώτο-πρώτο αντίκρυ μάζ το τμήμα του «Κεραμεικού». Τι θέλεις και δέν βλέπεις εδώ μέσα! Βάζα από πορσελλάνη, σερβίτσια φαγητού, τσαγιασ, πιάτα για τοίχους, μπουμπονιέρες. Και όλα με σχέδια καμωμένα άπάνω σε αρχαϊκά πρότυπα, σε βυζαντινά, σε ελληνικά σύγχρονα.

Από αύριο, εδήλωσε αποφασιστικά ή δ' Ανανίας, δέν έννοω να βάλουμε ξένο πιάτο στο σπίτι μάζ. Κάνομε στον τόπο μάζ τέτοια θαυμάσια πράγματα, και μεταχειρίζομαστε φλιτζάνια φερμένα απ' τήν Αγγλία ή από τή Γερμανία, που τά σχέδιά τους δέν μάζ λένε τίποτε!

Όσο μεγάλος όμως και αν ήταν ή θαυμασμός μάζ για τά προϊόντα του «Κεραμεικού», ακόμη μεγαλύτερος ήταν εκείνος που αίστηνθήκαμε όταν επισκεφθήκαμε το βελουργικό τμήμα της Έταιρείας Διπασμάτων. Στο κέντρο του τμήματος κρεμόταν μιά ωραία γυάλινη λάμπα με ζωγραφισμένες επάνω διάφορες σκηνές από τήν κατεργασία του γυαλιού στο εργαστήριο. Το δωμάτιο στόλιζε μιά πελωρία γυάλα με χρυσόφανα, και γύρω γύρω ήταν εκτεθειμένα όλα τά είδη της βελουργίας.

Η κυρά Μάρθα έδλεπε ένα σερβίτιο ποτηριών από σκαλιστό κρύσταλλο και

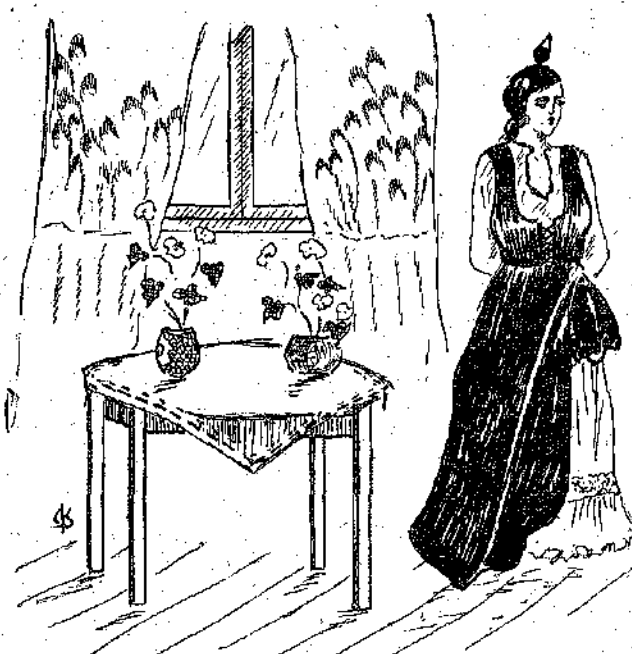
ή καίμενη έκανε το σταυρό της.

Στην εποχή μου, έλεγε, για να ποκτήση κανείς ένα τέτοιο σερβίτιο, έπρεπε να το παραγγείλη επίτηδες να του το φέρουν από τήν Εύρώπη. Και τώρα να κάνομε εδώ τέτοια έξοχα πράγματα! Αν δέν μου το έλεγαν, δέν θα το πίστευα!

Μά και μάζ αν δέν μάζ τ' έλεγαν, δέν θα πιστεύαμε πως τά ωραιότατα αυτά βάζα, οι λάμπες, οι μπουμπονιέρες, οι καρφίτσες, με τά ωραιότατα χρώματα και τά θαυμάσια ελληνικά σχέδια, γίνονται στην Ελλάδα. Ως και γυάλινες κρικέλες, για τις πετσέτες του φαγητού, βρίσκει κανείς εδώ, αλλά παρ' όλες τις παρακλήσεις των αδελφών μου να τους πάρω από μιά, δέν υποχώρησα, γιατί συλλογίστηκα ότι οι κρικέλες αυτές θα ήθελαν κάθε μέρα άντικατάσταση...

Εμπρός, εμπρός, λέει ή δ' Ανανίας. Η ώρα πέρασε.

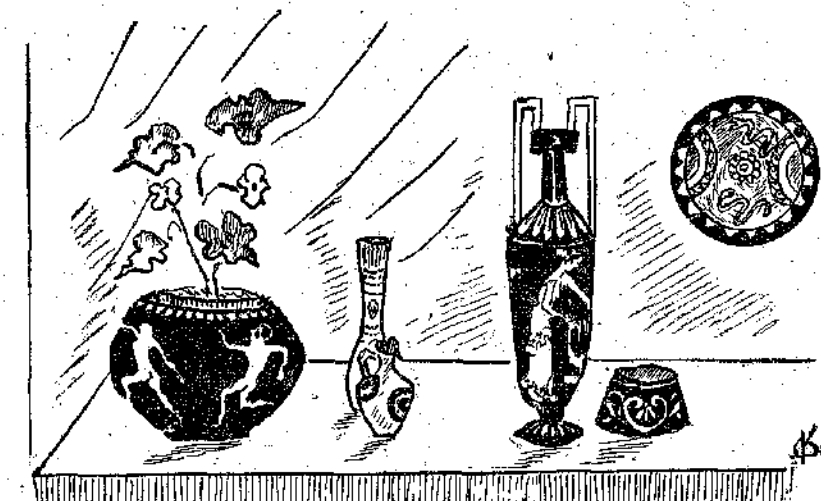
Ας φύγομε από τά «Διπάσματα» κι' ας πάμε στη «Σάμο». Το τμήμα της Σάμου είναι το διασκεδαστικότερο απ' όλα. Τα εκθέματά του είναι δια-δια δύο: Η δίκια κουζίνα και το κανάτι με τις τράπες. Είναι και τά δύο πηλμένα, και ή μόν δίκια κουζίνα δέν γεμίζει παρά ως ένα ώρισμένο σημείο μόνάχα: άμα θελήση να βάλη κανείς μέσα λίγο περισσότερο κρασί ή νερό, τότε χύνεται από κάτω δλο το υγρό, και



Μιά γωνιά από το τμήμα του εργαστηρίου «Διπλούς Πελέκως»

το παραπανιστό και το κανονικό μάζ. «Όποιος ζητάει τά πολλά χάνει και τά λίγα», όπως λέει πολύ σωστά μιά επιγραφή που βρίσκεται καρφωμένη στον τοίχο. Το «κανάτι με τις τράπες» — παλγ-

νιον συναναστροφής, το λέει ή πωλήτης του — έχει γύρω-γύρω στο λαϊκό τρόπο. Πρέπει λοιπόν κανείς να καταφέρει να πη νερό απ' αυτό χωρίς να χύση έξω ούτε σταγόνα. Ο Ανανίας, που εδήλωσε περιφρονητικά ότι αυτό εί-



Μερικά βάζα από τον «Κεραμεικό».

να εύκολώτατο πράγμα», μουσκεύηκε δλος κι' έγινε ρεζιλής: το ίδιο επαθαν και οι μικρότερες αδελφές μου. Ως που επιτέλους εδήλωσε ή Κική ότι ήθελε να αγοράση ένα τέτοιο κανάτι, και άπαίτησε να βγομε δλο έξω, για να μαρτυρήση μόνάχα σ' αυτήν ή πωλήτης το μυστικό. Πού είναι ποιά; Α δέν ξέρω! Η Κική δέν μάζ το μαρτύρησε ακόμα.

Από τή Σάμο πεταγόμαστε στην «Ηπειρο» με δυο βήματα. Θαυμάζομε τά έξοχα χαλιά της («ό κάμπος με τά λούλουδα» είπε ή Αιλή δείγνοντας ένα) τά κεντήματα του «Έθνικού οικότροφείου Ιωαννίνων», τά λεπτότατα δουλεμμένα άσημικά — τασάκια, πόρτες, φωτογραφηθές — που τά περισσότερα έχουν για κυριότερο θέμα τον βυζαντινό άστό, και... βάζομε έρόμο για τήν Κέρκυρα.

Το τμήμα της Κερκύρας είναι από τά πλουσιώτερη. Τήν προσοχή μάζ προκαλούν άμέσως τά άφθονώτατα χρυσάφια: καρφίτσες, σκουλαρίκια, βελόνες, όλα βαριά και πολυποίκιλα. Είναι τά κοσμήματα που συνθέτουν να φορουν οι Κερκυραίες τις επίσημες ήμέρες

μαζί με τήν γραφική ένδυμασία του γησιού τους. Και «για δείγμα», όπως είπε ή Ανανίας, σε μιά γωνία του τμήματος ήταν βαλμένη μιά κόκκιλα σε φυσικό μέγεθος με τήν τοπική κερκυραϊκή ένδυμασία, και με το κεφάλι, το λαιμό, το στη-

θος, τά χέρια, κατάφορτα από εξοβαρική που δέν ήταν και τόσο μικροσκοπικά κατά το μέγεθος. Μονάχα τά σκουλαρίκια της σχημάτιζαν ένα μεγάλο κύκλο, και στη μέση του κύκλου ήταν ένα πουλάκι, χρυσό κι' αυτό, που τοιμπούσε ένα λουλουδάκι. Ένα άλλο ζευγάρι σκουλαρίκια περιεργότατο, ήταν καμωμένο από φιλιγκράν χρυσό, που σχημάτιζε σαν ένα άπιδι μεγάλο και μακρό δυο ένα δάχτυλο. Το άπιδι αυτό ήταν κοψίφο φυσικά και το κενό του γέμιζε ένα κόκκινο πανάκι. Όπως μάζ εζήγησε όμως ή Κερκυραία κυρία που διηθόβυνε το τμήμα, άλλοτε στα σκουλαρίκια αυτά συνήθιζαν να βάζουν, αντί για πανί, ένα σφουγγαράκι, και έποτε ήθελαν να φορέσουν τά σκουλαρίκια, τά βουτούσαν μέσα σε μωριδιά για να ρουφήξη και να μοσχοβολούν δλη τήν ήμέρα!

Ακόμη τιν περιεργές είναι κάτι ζαχαρένιες κουτσούνες που έχουν εκτεθει στο τμήμα της Κερκύρας. Μιά μάλιστα απ' αυτές, άρκετά μεγάλη, βαμμένη με ζωηρά χρώματα, έμοιαζε με κάτι λιδικά αγάλματα που παριστάνουν χορεύτριες και με τή μινωϊκή θεά των όφρων. Οι κουτσούνες αυτές γίνονται στην Κέρκυρα σύμφωνα με μιά άρχαιοτάτη προχριστιανική παράδοση, που διατηρήθηκε και στην χριστιανική εποχή, και πουλιούνται στα πανηγύρια, όπου είναι περιζήτητες από τά χωριάτοπούλα.

Λίγο παραπέρα είναι εκτεθειμένα τά ξύλινα βάζα, οι δίσκοι, τά κουτιά του έργαστασίου Ασπιώτη. Όλα καμωμένα από ξύλο έλιος, γυαλιστερά, δλοστρόγυλα και ωραιότατα... Ντίγ, ντίγ, ντίγ ντίγ ντίγ! Τι είναι,

καλέ; Τό κουδούνι! Η ώρα πέρασε κι η έκθεση πρόκειται να κλείση. Ά τί κρίμα, κι έχομε να ιδούμε ακόμη τόσα ωραία πράγματα! Τόσα τμήματα έμειναν χωρίς να τὰ έπισκεφθώμε.

— Δέν πειράζει, και τού χρόνου! λέει ο Άνανις αισιόδοξα.

Καταβαίνομε τίς σκάλες μέ βαρειά καρδιά, αλλά γεμάτοι περηφάνεια. Είδαμε τί μπορεί να παρουσιάση η πατρίδα μας σέ πράγματα που γίνονται από τόν ίδιο τόν λαό, μέ τὰ χέρια του, χωρίς τή βοήθεια καμμιάς μηχανής και χωρίς τήν επίδραση του ξενικού γούστου και τών ξένων σχεδίων. Κι' αυτά που κατορθώνομε να κάνομε, είναι πολύ περισσότερα απ' όσα θά έλπιζε κανείς κι' απ' όσα θά όνειρευόταν η κυρά-Μάρθα στον καιρό της. Μέ την έκθεση τής λαϊκής τέχνης γνώρισαμε καλύτερα τήν ικανότητα του έλληνικού λαού, τήν καλλιτεχνική του άντίληψη, τή δημιουργική του μακάλο του. Η λαϊκή μας τέχνη έδωσε έξετάσεις, και στις έξετάσεις αυτές πήρε «άριστα» και μέλιστα μέ τόνο!

ΑΓΑΠΗ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΛΟΡΕΛΑΪ

Άγαπητοί μου,

ΔΕΝ θά σάς μιλήσω για τή σειρά αυτή τής γερμανικής Μυθολογίας; θά σάς μιλήσω μόνο για τή Διαπλασσοπούλα που έχει πάρει τόνομα της για ψευδώνυμο. Τήν ξέρετε τή Λορελάι μας. Οι παλιοι τήν βλέπατε ταχυικά στή διαπλασική κίνηση, στήν Άλληλογραφία, στους Διαγωνισμούς, στις Μικρές Άγγελες, Ίσως νάλλάξατε και μαζί της Μικρά Μυστικά. Οι σημερινοί πάλι τήν ξέρετε από τó Σήμα. Ήταν στή Γερμανία και σπούδαζε χρυσοχόα όταν έλπιαν να κάνομε πάλι ένα Σήμα, για να τó φορούν σά διακριτικό τά Διαπλασόπουλα, κι' είχε γράψει στήν πάντ' άγαπημένη της Διάπλασι πώς θά γούριζε σέ λίγο στήν Έλλάδα για να έξασκήση τήν τέχνη της. Τί καλά! τής άποκριθηκε τότε η Διάπλασι: «σά λοιπόν θά μās κάνης και τó Σήμα! Κι' ο λόγος έπιασε. Κι' η Λορελάι, που είχε γυρίσει στό μεταξύ, ανέλαβε δλοπρόθυμα να σχεδιάση και να κατασκευάση τó Σήμα που θά φορούν σά διακριτικό τά Διαπλασόπουλα...

Τότε είχα τήν εύχαρίστηση να τή γνωρίσω κι' εγώ από κοντά. Είχ' έρθει στό γραφείο για να μās δείξη μερικά έργα της και να μās ρωτήση πώς ακριβώς θέλαμε να γίνη τó Σήμα. Θαυμάσαμε τά ωραία εκείνα δείγματα τής τέχνης της. Ήταν πραγματικώς καλλιτεχνικώτατα σχεδιασμένα και λεπτότατα δουλεμένα: λιθοκόλλητα χρυσαφικά, ξεξιδωμένα και σμιλωμένα μέταλλα, πλεξι-

μυτα, γαντζώματα, άλυσιδίτσες, —δ,τι κάνει η τελειότερη σήμερα χρυσοχόα μέ τὰ τελευταία και τὰ κλότορα ταχυικά μέσα. Άλλά προπάντων θαυμάσαμε αυτό τó ίδιο τó κορίτσι, που είναι ίσως η πρώτη Έλληνίδα που κατακτάεται μ' αυτή τήν τέχνη, κι' όχι άπλως έρασιτεχνικά, όπως μπορεί να τήν έμαθαν κι' άλλες, αλλά για να τήν καλλιεργήση μέ τὰ δλα της, να τήν κάνη επάγγελμά της. Μας είπε μέλιστα πώς εκείνες τίς ήμέρες περίμενε από τή Γερμανία τὰ έργαλεία και τὰ μηχανήματα που είχε παραγγείλη για τó εργαστήρι της, τó χρυσοχοείο της. Και καθώς βλέπετε παραπάνω, στό ζήτηρο τής Άγάπης, μέ βιτρίνα μέ έργα της θαυμάστηκε και στή Βαλκανική Έκθεση.

Θά νομίστε τώρα, όσοι δέν τήν ξέρετε, πώς η Λορελάι μας είναι καμμιά πτωχοούλα, η καϊμένη, που είχε ανάγκη για να ζήση και, αντί να γίνη δασκάλα τής γαλλικής η του πιάνου, η δακτυλογράφος σέ κανένα έμπορικό, έπρωτηγισε, μέ τὰ μετρημένα λεπτά που οικονομήσαν οι γονείς της για να τή σπουδάσουν, να πάη στή Γερμανία και να μάθη χρυσοχόος, για να κερδίξη ασφαλέστερα και περισσότερα. Ή, λοιπόν όχι! Η Λορελάι είν' ένα κορίτσι που δέν είχε καμμιά ανάγκη να έργασθη για βιοπορισμό. Μεταλλεία κι' εκατομμύρια έχει ο πατέρας της, πάλαι τó σπιτι που κάθεται — πύργος σωστός στήν έξοχή, μέσα σ' ένα μεγάλο κήπο, αλλά δυό βήματ' από τήν Άθήνα — κι' είναι μοναχική μέσα σ' έξη άδέλφια παλλικάρια! Φραντζήτες λοιπόν άν τήν όποχρέωνε τίποτα και κανέναν να έργασθαι. Μια φίλη μας, που τή γνωρίζει καλά, μού διηγήθηκε πώς ο πατέρας της, απεναντίας, ήθελε να τήν έμποδίση.

— Τί τὰ θέλεις αυτά; τής έλεγε. Κι' εγώ να μίν ήμιον, έχεις έξη άδέλφια. Τί διάβολο! έξη άδέλφια δέν. θά μπορούν να συντηρήσουν μίαν άδελφή!

Κι' η Λορελάι άπαντούσε: — Και δύδωκα να είχα, θά έργαζόμου. Κάθε άνθρωπος πρέπει να έργάζεται. Τó αυριο δέν τó ξέρει. Πρέπει να ζή μέ τήν έργασία του και να μίν έξαρτάται από κανένα.

Καταλάβατε τώρα γιατί η Λορελάι, μ' δλα της τὰ πατρικά σήμερα και τξδελφικά αυριο εκατομμύρια, άποφάσισε να μάθη μια τέχνη και να τήν κάνη επάγγελμα; Άν μέ ρωτήσετε όμως γιατί προτίμησε τή χρυσοχόα, δέν ξέρω να σάς πώ. Ίσως καλά-καλά δέν ξέρει κι' η ίδια. Τό βέβαιο είναι, πώς πήγαινε στή Γερμανία να σπουδάση κάτι άλλο, κι' εκεί άξαφνα τήν τράβηξε η τέχνη αυτή. Έτσι συμβαίνει συχνά. Μέ κλίση, που δέν έχει ακόμη «συνείδηση έξυπτης», που λαμβάνει, που κοιμάται, που όπέρχει όμως, — ξυπνά άξαφνα, εκδηλώνεται και

κυριαρχεί από ένα μικρό και τυχαίο περιστατικό. Και τώρα δέν υπάρχει άμφιβολία πώς η Λορελάι είχε τήν κλίση. Τό μαρτυρεί η γρήγορη εδοκίμησή της σ' αυτή τήν τέχνη κι' η δλόθερμη άγάπη — κάτι περισσότερο από ζήλος, — μέ τήν όποία τήν περιδύλλει.

Η ίδια φίλη μας, που πηγαινει στό σπιτι της κι' είδε τó εργαστήρι τής Λορελάι, μού μετάδωσε όλη τήν έκπληξη και τó θαυμασμό που αιστάνθηκε κεί-μέσα.

— Τί μηχανήματα, μού έλεγε, τί εργαλεία, τί φουρνι για τὰ μέταλλα, για τὰ σμάλτα, τί λιμές... να, κάτι τόσες λιμές! Όλ' αυτά θάπεφταν βαριά και σέ χέρια άντρίκια. Και να συλλογίζεσαι κανέναν πώς τὰ μεταχειρίζεται ένα τόσο λεπτόκι! άδρό κορίτσι σάν τή Λορελάι! Γιατί δέν είναι μόνο καλλιτεχνική η έργασία που κάνει. Είναι και χειρωνακτική. Δουλεία, όχι άστέα! «Μέ τόν ιδρώτα του προσώπου της», σάν έργάτης. Μα κι' αυτό τή θαυμάζω ακόμη περισσότερο.

Κι' εγώ τή θαυμάζω. Και κι' αυτό, και για δλα. Στή γερμανική Μυθολογία δέν ξέρω τί ακριβώς συμβολίζει η Λορελάι. Η Λορελάι όμως τής Διαπλάσεως μπορεί έξαιρετα να γίνη τó σύμβολο του κοριτσιού τής εποχής μας, του καλού κοριτσιού μέ τίς σωτές και φρονίμες ιδέες, που πρώτ' απ' όλα αγαπά τήν έργασία, που θέλει να έργάζεται και χωρίς ναχνη ανάγκη, και που στήν έργασία μόνο σπρηίζει τήν ανεξαρτησία, τήν έλευθερία του. Σήμερα δλα τὰ κορίτσια θέλουν έλευθερία. Αίγα όμως τήν επιδιώκουν μέ τόν τρόπο τής Λορελάι. Τά περισσότερα έννοσούν να κάνομε δ,τι θέλουν χωρίς να κάνομε τίποτα. Άλλος να κοπιάζη και να δουλεύη κι' άγάπη τους, κι' αυτά να ρχατεύουν και να διασκεδάσουν. Η Λορελάι όμως κάνει δ,τι πρέπει. Θέλει να έργάζεται και να ζή, χωρίς να δίνη βέρος σέ κανένα. Κι' έτσι μόνο αίσθάνεται πώς είν' έλευθερη κι' εύτοχισμένη.

Για τήν ιδεολογία αυτή τής Λορελάι, που τή βάζει τώρα σέ πράξη, — «δουλεία, όχι άστέα!» — μπορεί να καυχίεται λίγο κι' η Διάπλασι. Γιατί από τó σχολείο της βγήκε κι' η πρώτη Έλληνίδα χρυσοχόος: τήν έδωσε από μικρή-μικρή η μητέρα της, που κι' αυτή ήταν μια από τίς θερμότερες Διαπλασσοπούλες του καιρού της, η Καρδερίνα... Τώρα η Λορελάι κάνει τó Σήμα. Έτσι θάχη κι' αυτό τó ακόμη μεγαλύτερη αξία, παρ' άν τόκανε ένας όποιοςδήποτε χρυσοχόος. Στά Διαπλασόπουλα, που θά τó φορούν μέ καμτίρι, θά θυμίζη τή Διάπλασι, θά θυμίζη μαζί και τή Διαπλασσοπούλα που τόκανε, — τó κορίτσι τής εποχής με τήν ωραία ιδεολογία, τή γενναία δράση και τó αξιομίμητο παράδειγμα. Τó ένα σύμβολο θά συμπληρώνη τó άλλο... Σας άπαύσομαι ΦΑΙΔΩΝ

Σας άπαύσομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΚΑΠΟΙΟΣ ΠΑΝΣΕΣ

Περήφανος, άλύσιτος, χλωμός, με άπαλό βελούδινο κεφάλι, κάποιος παντός άργοπεθαίνει άπ'όχι χέος, σέ πρώσινο κρυστάλλινο άνθο-γυάλι.

Σάν όνειρο φαντάζει διαλεχό κι' έχει στήν όψη τέτοια γλύκα [πάρει, σάν όνειρο, Θεέ μου, λατροντό, που σβύνει άργά και χάνεται [και πάει...

Κι' έτσι καθώ; τ' άπόβραδο πυ-γλυστρά στήν άδεια σάλα τή με-Μοιάζει σά να είναι σάβανο ά-για τόν πανός π' άργοπεθαίνει [στ' άνθογυάλι. Βαρονέσσα

ΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΛΟΥΛΟΥΔΙΩΝ

Ήταν κάποιο βράδυ του Ίουλιού. Έκανε πολλή ζέστη απ' τήν ήμερα, κι' η νύχτα ακόμα δέν είχε δροσίσει σκαλιά. Ένωσθες κάτι τó καταθλιπτικό να βασιλεί άπάνω σου, ούτε φύλλο δέ σιόταν, ούτε νυχτοπουλιού φωνή, τίποτα, τίποτα. Μιά άπόλυτη ήσυχία βασιλεύει παντού, σά σέ άπεραντο νεκροταφείο, γεμάτη μυστήριο και δέος. Μέ είχε κυριέψει μια νεορικότητα και μια άθνια άράνησση. Δέν μπορούσα να κλείσω μάτι, πνιγόμου. Σηκάνομαι λοιπόν κι' άκουμπώ στό κατόφλι τής πόρτας μου, που βγαίνει σ' ένα μικρό αάλιδάκι, και παραδίνομαι στις αώνιες σκέψεις μου. Έαφρον νιάθο και σάν ψίθυρο, σάν άπόκοσμος φωνές, άλλουώτικες, σά να μιλούσαν τέλος τά λουλούδια και τά δεντρούλακια του κήπου μου... Προσέχω και να τί άκουσα, εκείνο τó πνιγόρο βρόδυ!

Λεβάντα. — Τί ζέστη, Θεέ μου! Τό χόμα μου είναι κατάξερο. Κι' όμως έξη καλύτερη τέχη. Τά άνθη μου μουσκομυρίζουν τά ρούχα τής κυράς. Άμπέλι. — Κι' εγώ τί χρωστώ να βρισκουμαι εδω-νά, χαμένο, χωρισμένο απ' τάδελφια μου; Μιά ιδιοτροπία τής κυράς μας μ' έφύτρωσε σ' αυτή τήν άκρη που πνιγόμαι. Μέλισσα (ή Λουίζα). — Τί κόντσα να πάθα η καϊμένη! Προχθές γνώκαν γάμος σέ! Άλαδινόσ και οικήτηκαν άπάνω μου στά γεμάτα να μέ μαθήσουν για να σκολίσουν τήν «κούνα» που θά στέλνανε στή νύφη... Μα εύτυχώς η κυρά μέ γλύτωσε! Τρισαί (ή άρκαροόριζα) έπερβαίνοντας. — Εύτυχώς είμαι άνεπιθύμητη σέ γάμους... Τριανταφυλλία (άκατάδεκτα στό Τρισαί). — Δέ σέ ρώτησε κα-

νένας. (Στή Μέλισσα) Άφου είσαι κουτή και πήγες να φυτρώσής μπεστιά στήν πόρτα. Τό πηρα είδηση κι' εγώ πώς γυράναμε λουλούδια, μα... από δώ! Τά βλέπεις τά ρού μου τριανταφυλλία με τί καμάρι τάχω φυλαγμένα. Είμαι κοντά στον τοίχο και δέ φαίνονται, γιατί βγήκαν απ' τή μέσα μεριά. Μα που είναι ο Νάρκισσος; έχω μέρες να τόν δώ. Μουσμουλιά. — Ασ' τον κι' αυτόν τόν κοκομοίση. Ζωή σέ λόγου μας. Πέθανε απ' τόν καιμό του σάν έμαθα πώς τó έγγόνι τής κυράς πήρε τόνόμα του για ψευδώνυμο στή Διάπλασι. Νά, φαίνεται ακόμα τó ξεραμένο κορμί του... Τάλλα λουλούδια του κήπου κουνήσανε θλιβερά τó κεφάλι τους και θέλησαν να πούν κάτι! μα η Χιονία του σπιτιού τους έκοψε τή μιλιά: κουνήσους ένα σαμιαμίθι. Ώστούσ η τριανταφυλλία βρήκε εύκαιρία μια στιγμή να κινσθή, που τά κατάφερε να κρύψη τά τριανταφυλλιά της. Μιά ήσυχία άπλώθηκε πάλι παντού. — Τάχα να είχε διακαπει; — Τάστρα άρχίζουν να ξεθαοιάζουν κι' εγώ, βαρυστισμένος, σούθηκα ως τó κρεβάτι να κοιμηθώ.

Τήν άλλη μέρα, εκεί που διάβαζα, άκούω τήν άδελφή μου να μέ φωνάζη: — Τρέξε να ίδης, τί ωραία τριανταφυλλία. Τρέλλα! Πώς δέν τά είδα προχθές... Και χωρίς να χάζω καιρό, τά κόβει και σιολίζει τ' άνθογυάλι. Μάταιος κόπος... Μπαίνοντας στό σαλόνι, βρίσκω κάτι έθλιλους μίσχους, να γέρονον λυπημένα στό γυαλί, τó δέ τραπέζι γεμάτο σκόρπια ροδοπέταλα. Νάρκισσος

ΔΕΝ ΞΕΡΩ!

Αυτή τήν ιστορία που θά σάς διηγηθώ, τήν είχαμε μά έξαδέλφη μου ως όκτώ χρονών. Είχε τó έλάττωμα δ,τι άκουγε μέσα στό σπιτι να τó λέη σ' όλον τόν κόσμο, για αυτό και πολύ συχνά τή μάλλον. Μιά μέρα ο μπαμπάς της έχασε τήν ύπομονή του, βλέποντας τίς συμβουλές του και τίς φωνές του να πηγαινουν χαμένες, και τής είπε: — Κοίταξε καλά, Σοφία, άλλη φορά δ,τι ήχοις κι' άν σέ ρωτούν έξω, ν' άπαντās «δέν ξέρω», γιατί άλλωώς ποτέ σου δέν θά μάθης να συγκρατής τή γλώσσα σου. Τό ίδιο άπόγευμα πήγαμε μαζί στόν κήπο, κι' ενώ εκείνη ήταν άπασχολημένη με τά παιχνίδια της, λίγο πιο μακριά από μένα, εγώ διάβαζα μηχανικά ένα βιβλίο. Έξαφνα, μια πολύ γνωστή μας κυρία πλησιάζει τήν έξαδέλφη.

— Καλημέρα, Σοφία. — Καλημέρα, άπαντā εκείνη έρηδ-ξηρά. — Τι κάνουν στό σπιτι; — Δέν ξέρω. — Πώς είναι η μαμά; — Δέν ξέρω. — Η θεία θάβρη έξω τώρα τ' άπόγευμα; — Δέν ξέρω. — Μα γιατί δέ μού μιλάς; — Δέν ξέρω. Άπάντθος για μια ακόμη φορά, έχοντας στό νού της τά λόγια του μπαμπά της. Κι' ενώ η κυρία ήταν έτοιμη να φύγη δυσαρεστημένη, άναγκάσθηκα να έπέμβω, σκασμένος δπως ήμιον στά γέλια, για να τής εξηγήσω τήν παρεξήγηση που είχε γίνει. — Ίούλιος Καίσαρ (Γεγονός)

— Καλημέρα, Σοφία. — Καλημέρα, άπαντā εκείνη έρηδ-ξηρά. — Τι κάνουν στό σπιτι; — Δέν ξέρω. — Πώς είναι η μαμά; — Δέν ξέρω. — Η θεία θάβρη έξω τώρα τ' άπόγευμα; — Δέν ξέρω. — Μα γιατί δέ μού μιλάς; — Δέν ξέρω.

Απάντθος για μια ακόμη φορά, έχοντας στό νού της τά λόγια του μπαμπά της. Κι' ενώ η κυρία ήταν έτοιμη να φύγη δυσαρεστημένη, άναγκάσθηκα να έπέμβω, σκασμένος δπως ήμιον στά γέλια, για να τής εξηγήσω τήν παρεξήγηση που είχε γίνει. — Ίούλιος Καίσαρ (Γεγονός)

ΔΕΙΛΙΝΟ

Ένα μουνο τού φθινοπόρου [δειλι, Τό νού μου άφίνω και κερά Λέξη δέ βγάξω από τά κείλη. Μα πλημμυροεί τó είναι μου χαρά. Λουλούδια βλέπω μρωμένα, Σκυφτά, λές κάνομε προσευχή, Και φαίνονται σάν κοιμισμένα Στου δειλινού μέσ' τή σιωπή.

Άναβόνου στόν ούρανό τάστέρια, Και πέφτει η νύχτα άργά-άργά, Κι' εγώ, σταυρώνοντας τά χέρια, Προσεύχομαι σιγά-σιγά. Παραμυθένιος

ΟΡΦΑΝΑ

Σήμερα ήσαν να μού φέρουν κάτι, ο Γιάννης κι' η Γιαννούλα. Τά κακόμοια! Άπλυτα, έσκουρειασμένα... Τού Γιάννη όμως όμως ήσαν έξω. Είναι ξανθούλα και τά δυό, με κόκκινα μάγουλα... Πριν λίγες μέρες σκουώθησε ο πατέρας τους. Ο ένας σπρωχνει τόν άλλο, και σάν πιο μεγάλη κούνα η Γιαννούλα μπαίνει πρώτη. — Καλώς τή Γιαννούλα! πώς πάς; — Νά, καλά είμαι. Κι' ύστερα η πρώτη της κουβέντα είναι: — Νά, είδες τί άνόητος που-ναι ο Γιάννης μου; δέν τρώει τή μανέστρα έτσι, τή θέλει με τó κρέας, κι' η μαμά μου τόν έδωσε σήμερα! θέλει δλο κρέας να τρώη κι' η μαμά μου δέν έχει να μās άγοράξη. Τώρα καθίζουν και τά δυό και λέν διάφορες κουβέντες. Ύστερα ρωτά τó Γιάννη: — Θέλεις γλυκό; — Ναι. Η Γιαννούλα θυμώνει. Τους φέρω τó γλυκό κι' ο Γιάννης άρχίζει να τρώη... — Καλά, Γιάννη, φωνάζει η άδελφή του, τώρα που θά πάμε στό σπιτι, θά τó πώ τής μαμάς πώς μόλις σου είπαν να σού δώσουν γλυκό, είπες ναι, κι' εύθύς άρχισες να τó τρώς. Καλά... Έγώ γελώ, και μέ τά πολλά

πείθα... και τή Γιαννούλα και τρώει κι' αυτή μια κουταλιά. Ύστερα φέρουν τήν κουβέντα για τó σκοτωμό του πατέρα τους. Ο Γιάννης και τó ξερό και δέν μπορεί να τó καταλάβη — είναι μόλις 3 χρονών. — Άμα σκοτώθηκε, τού είπαν πώς ήταν ένας βοσκός... — Νά, λέει η Γιαννούλα, προχθές που έκλαυε η μαμά μου, στό κόλλυβο του πατέρα μου, ο Γιάννης έλεε πώς ήταν η γυναίκα του βοσκου που έκλαυε; ξέρεεις δέν τού τόπαρα, και προχθές πούκλαυε δέν φώναζε «άχου, μάννα μου», μόνο έλεγε «άχου, πατέρα μου».

Ο Γιάννης κάθεται και τήν άκούει προσεχτικά. — Γιάννη, τόν ρωτώ εγώ, που-ναι ο πατέρας; — Κεί που λέει η Γιαννούλα. — Πού; — Νά, πέθανε.

Καιμένα παιδιά! Καιόμοια Γιάννη και Γιαννούλα! Πόσο μικρά είστε ακόμα για να καταλάβετε τής θεράνιας τόν καιμό. Ο Θεός να σάς προστατεύη σάν τά πουλάκια τ' ούρανο. Ένδίανα

ΑΝΕΚΑΟΤΑ

ΩΡΑΙΑ ΕΠΙΘΥΜΙΑ

Στήν άρχαιότητα, μια μέρα, μερικές Θηβατες μητέρες σιζήτοσαν, κι' έλεγε η κάθε μια τί μέλλον θέλει για τó παιδί της. Η μια έλεγε ότι ήθελε να ιδη τó γού της γενναίο πολεμιστή, η άλλη πλούσιο γαιοκτημόνα, η άλλη καλό βυρσοδέψη κτλ. Οταν τελειώσαν δλας, παρατήρησαν δει μια από τή συντροφιά τους καθόταν άμίλητη ως εκείνη τή στιγμή. Όταν λοιπόν τή ρώτησαν πώς σκέπτεται να ιδη τó γού της στό μέλλον, η μητέρα που καθόταν άμίλητη ως τότε, τίς δόηγος κοντά σ' ένα άπερικό μνημείο κούταν εκεί κοντά, και που ήσαν γραμμένες οι λέξεις: «Ο Έπαμειώνδας ποτέ σου δέν ελεε ψέματα». Και άφου τούς έδιάβασε τήν ωραία επιγραφή για τόν περιφρομο στρατηγό, τούς ελεε με περηφάνεια: «Αυτή τήν επιγραφή θέλω να βάλουν και στόν τάφο του γιού μου». Γεώργιος Άβέρωφ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ο Τάκης. Ύστερα από τή έπίσκεψη του Ζωολογικού Κήπου, στό Διευθυντή: — Γιατί είναι έτσι έρημος ο Κήπος; Ο Διευθυντής: — Όλα τά ζώα μας νόφησαν. Κι' ο Τάκης σοβαρά: — Και μόνο σές μέινεται; Τσούνηη

— Γιατί, Άάκη, βγάξεις κάθε τόσο τήν καρμέλλα από τó στόμα σου; — Για να ιδώ μήπως έχει τελειώσει και κουνιάζομαι άδικα! Βάτραχος Νο 4

